

Fai 'e David Dickson
Ngaahi Makasini 'a e Siasí
(Makatu'unga 'i ha talanoa mo'oni)

Na'e fakahanga 'e Tonaveni 'ene sengaí ki he nge'esi kapa supo 'i 'olunga he tunga'i'akaú.

Na'á ne fusi'i mai ke mafao 'a e leta 'o e sengaí.

Ne fehu'i ange 'e hono tuofefine sí'isí'i ko Taná, "Ko e hā ho me'a 'oku fai?"

Na'á ne pehē ange, "Sio heni!"

Tau!

Ne mapuna e la'i letá 'i hono tuku-ange 'e Tonavení, pea punakaki ai e fo'i maká he 'eá. Ne ngahaha mai e 'ū la'i'akau 'i he fu'u 'akau he tafa'akí. Ka na'e 'ikai pē ha ngaue 'a e nge'esi

kapá ia. Na'e fa'o 'e Tonaveni 'a e sengaí ki hono kato muí. Kuo hala 'ene faná. Ko hono tu'o uá!

Ne male'ei e 'ulu 'o Taná ki he tafa'akí. "Ko e hā e me'a 'oku totonu ke u sio ki ai?"

Ne pehē ange 'e Tonaveni, "Ikai ke ai ha me'a ia. Ha'u ā. Ta 'alu ki 'api." Na'á na kamata lue leva ki fale.

Ne 'akahi 'e Tonaveni ha va'akau mei hono halá. Ne tatau ai pē pe ko e hā e lahi 'o 'ene feingá, na'e 'ikai pē tonu 'ene faka'aonga'i e sengaí 'a Tetí. Pea na'á ne 'ofa lahi he me'a ko iá! Na'á ne sai'ia ma'u pē hono

faka'aonga'i 'i he taimi ne folau ai 'a Teti he ngāué, hangē ko e taimi ní. Na'e tokoni ia ke ne ongo'i ofi ai kia Teti 'i he taimi na'e 'ikai ke ne lava ai 'o sio kiate iá.

Na'á ne to'o hake 'a e sengaí mei hono kató peá ne vilovilohi māmālie ia 'i hono nimá. Kuo fuoloa pē mole-mole 'a e va'akau na'e petepeté. Na'e ngaohi 'e Teti 'a e sengaí mei ha va'a 'akau mālohi peá ne faka'aonga'i ia 'i ha ngaahi ta'u lahi kimu'a peá ne foaki ia ma'a Tonavení.

Na'e tuhu 'a Teti ki he kapa supó he 'aho ko iá. "Ko e taimi te ke tokanga aí, 'e lava ke hoko ha ngaahi me'a faka'ofo." Ne kei manatu'i pē 'e Tonaveni 'a e me'a ne hoko aí. Na'e fakahanga 'e Teti 'a e sengaí peá ne fana'i 'o tau 'i he kapa supó. Na'e tu'o taha pē! Na'á ne 'ai ke 'asi faingofua ia. Na'e 'ofa lahi 'a Tonaveni kiate ia.

Na'á ne kei fakakaukau pē kia Teti 'i he'ene tō 'o mohe he pō ko iá.

I he pongipongi hono hokó, na'e to'o 'e Tonaveni 'ene sengaí ki he 'ulu'akau na'á ne sai'ia taha aí ke ne toe feinga pē.

"Tokanga . . ." ko e lea ia 'a Tonaveni 'i he'ene siofi e kapa 'i he tunga'i 'akaú. Na'á ne hili ha ki'i fo'i maka 'e taha ki he sengaí pea fusi'i ia ke mafao.

Na'e fakakaukau 'a Tonaveni, 'oku toutou feinga pē 'a Teti, 'o a'u pē ki he taimi 'oku 'ikai ke ola lelei aí.

Na'e feinga 'a Tonaveni ke 'oua te ne fakakaukau ki he taimi kotoa pē na'á ne fana hala ai kimu'á. Na'e kuikui hono mata 'e taha, 'i he founa ne ako'i ange 'e Tetí. Na'á ne fu'u tokanga 'aupito. Na'e 'ikai ke toe sio 'a Tonaveni ki ha toe me'a kehe ka ko e kapa supo kulo-kulá pē.

I he'ene fakamanava lōloá, na'á ne tukuange leva.

Tau!

PAKIHI!

Na'e pete e mata 'o Tonavení 'i he'ene 'ohovale 'i he punakaki 'a e kapá mei he tunga'i 'akaú. Na'á ne pehē, "Kuo lava! 'Oua!"

Ko e taimi te ke tokanga aí, 'e lava ke hoko ha ngaahi me'a faka'ofo.

I he pō ko iá, ne tangutu 'a Tonaveni 'i he tafa'akí 'o Mamí 'i he hili 'a e kai efiáfi. Na'á ne to'o hake 'a e sengaí.

Na'á ne mamali mo pehē ange, "Kuo faifai peá u lava 'o fana'i e kapá he 'ahó ni."

"Tō atu!" Ko e tali ange ia 'a Mamí.

Na'e pehē ange 'e Tonaveni, "Okú ke 'ilo, 'oku ou tui ko e sengaí ko 'ení ko e me'a ia 'oku ou sai'ia taha aí 'i he fo'i māmani."

"Io?" Ko fehu'i ange ia 'a Mamí.

"Io. He na'e tokoni ia ke u fakakaukau kia Teti mo ongo'i vāofi mo ia."

Na'e malimali 'a Mami. "Okú ke ongo'i peheé. Pea 'okú ke 'ilo ha me'a? 'E foki mai 'a Teti 'i he 'osi pē ha

'aho 'e tolu. Te ke lava 'o faka'alí'alí ange ho'o taukei fo'ou."

Ne 'ikai ke fa'a tatali 'a Tonaveni! Na'á ne pehē ange, "Okú 'i ai ha'aku fakakaukau."

Na'á ne lele ke fakasio 'a Tana. Te ne lava 'o ako'i ia ke faka'aonga'i 'a e sengaí 'i he founa tatau ne ako'i ai ia 'e Tetí!

Na'á ne pehē ange, "E Tana. 'Okú ke fie poto hono faka'aonga'i e sengaí lelei taha 'i Samaiká?" ●

NGAHI TĀ FAKATĀ 'A GREG NEWBOLD

Ko e hā ha ngaahi me'a makehe 'oku tokoni ke ke ongo'i ofi ai ki ha taha 'i ho'o fāmilí?